

REDACTOR

DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUDEȚUL ALBA DE JOSMANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ. ==

Unirea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 120 Lei

Pe 6 luni . . . 60 Lei

Pe 3 luni . . . 30 Lei

Numărul 2.50 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

În fața concordatului.

I.

(=) Grație simpatiei deosebite, pe care o are ortodoxismul față de biserica Romei și în special față de biserica noastră, chestia unui concordat al Statului român cu Vaticanul a provocat de nou discuții foarte aprinse.

Pusă la ordinea zilei din partea unui guvern socotit foarte influent asupra cercurilor conducătoare ale ortodoxiei, chestiunea concordatului părea a fi apucat, la început, pe cea mai bună ogașă. Dar patimile scormonite acum-a trei ani din partea aceluiaș partid liberal, atunci în opoziție, nu erau încă de ajuns potolite și astfel chestiunea a stârnit de nou o puternică vijelie ortodoxă, în fața căreia guvernul s'a simțit îndemnat — având, pe cât știm, și alte motive — să ia chestiunea de nou de la ordinea zilei.

Comunicatele, mai mult ori mai puțin autorizate, date în urma acestora spuneau, că — dacă peste tot se va mai reveni asupra chestiunii — aceasta se va face abia după ce vor mai fi trecut prin parlament și legile de organizare ale cultelor și în special legea referitoare la organizația bisericii ortodoxe. Cel mai categoric în această direcție a fost ziarul „România”, organul principal al partidului național, care — contrar afirmațiilor altor ziare din capitală — spunea, afirmative din isvor foarte autentic, că „tratatul privitoare la concordat a eșuat complet și în consecință concordatul nu se mai încheie.”

O informație mai recentă, apărută în preajma sărbătorilor și trecută prin întreagă presa din București — minus „România” care susține cu încăpăținare semnificativă, că n'a intervenit nimic nou —, spune acum iarăși, că d. C. Banu, delegatul guvernului va pleca după sărbători cu depline puteri la Roma, pentru ca ceea ce nu s'a putut face la București cu Nunțul papal, Monseniorul Dolci, să se aranjeze acolo de drept cu Secretarul de stat al Vaticanului, Cardinalul Gasparri.

Care este adevărul în cauză nu știm, dar aici nu ne interesează prea mult. Am dovedit aceasta și prin faptul, că în vreme ce lumea se pasiona săptămâni și chiar luni de rând de chestia concordatului, când interviewurile nu mai curmau, fiind întrebate în cauză până și episcopul militar Teculescu, când protestele asociațiilor preoțești și femeiești ale ortodoxiei se urmau ca la poruncă, — noi am rămas foarte liniștiți, înregistrând doar, pentru informația cititorilor, la „Revista bisericească”, deosebitele faze ale mișcării.

Și chiar și acum, când punem chestiunea aici la loc de frunte, nu o facem pentru a intra în polemii mărunte și, după părerea noastră, absolut inutile cu cutare d. Popescu ori — ca să nu mai amintim și de indispensabila doamnă Alexandrina Cantacuzino — chiar cu Preasfințitii

Nicolae cel strașnic ori Vartolomeiu, cu ale lui cunoștințe de lexicon, ci singur pentru a pune la punct două lucruri. Unul pentru frații din tabera ortodoxă și al doilea pentru noi.

Pentru frații ortodocși dorim să precizăm încă odată — și ne-ar plăcea să nu mai fim siliți a reveni mereu asupra acestui lucru —, că biserica română unită nu este o biserică deosebită de biserica universală a Romei, cum atât de mult le place să o prezinte. Dogmele, principiile de morală și chiar canoanele principale sunt deplin identice, așa că afară de câteva dispoziții canonice mai mărunte nu ne desparte de catolicismul apusan decât ritul extern, ceremoniile noastre orientale, săvârșite, în deosebire de limba latină a Apusenilor, în limba vie, românească, a poporului nostru.

A face însă din aceste mărunțișuri o deosebire esențială, cum o fac — sprijinindu-se probabil pe nefericita formulă din noua Constituție — aproape toate interviewurile ortodoxe, este o greșală neiertată, care n'are nici un temei real. Ambii arhieri ai bisericii noastre, cari s'au pronunțat mai nou în legătură cu concordatul, au spus-o aceasta cât se poate de răspicat. Și pentru că să nu încapă nici o discuție asupra acestor declarații, le reproducem, iată, aici: „Biserica greco-catolică, a spus p. mitropolit Vasile, merge alături de biserica latină. Condițiunile cari se creează catolicilor în genere, prin Concordat, sunt condițiuni în cari se vor găsi puși și greco-catolicii. În această privință, deosebiri ar putea fi doar, pe ici pe colo, în ce privește măsurile de caracter disciplinar sau administrativ. Pentru rest, în total, biserica unită este și rămâne lângă Roma”. Iar Preasfințitul Alexandru al Lugojului a spus acestea: „Pe cât suntem de buni și intransigenți Români, pe atât suntem de loiali într'ale credinței și supunerii canonice față de Papa, de care nu dorim și nu voim să ne rupem cu nici un preț, chiar și dacă ne-ar acuza unii de sectarism etnic”.

În privința aceasta credem că nu mai încapă deci nici o discuție și Preasfințitii arhieri și nearhieri ai ortodoxiei ar face foarte bine să nu mai încerce o diversiune zăpăcitoare pe această chestiune.

Al doilea lucru, pe care dorim să-l atingem în fața Concordatului, privește biserica noastră. Dar despre acesta în numărul proxim.

„Infrățirea” din Cluj și biserica noastră. Abia sunt câteva săptămâni de când a trebuit să muștrăm pe dd. dela „Infrățirea” clujană pentru faptul că ignorând, se vede, total biserica noastră de acolo, au pus Reuniunea „st. Maria” a femeilor noastre din Cluj în serviciul episcopiei „Vadului, Feleacului și Clujului”, ceea ce, după cum s'a putut vedea din raportul acelei reuniuni (publicat în numărul ultim) nu se chiar potrivea cu realitatea.

Intervenția noastră n'a folosit însă nimic, pentru că, ocupându-se de preluarea bisericii Calvaria din Cluj, care pe ziua de 28 Aprilie a trecut și ea în folosința parohiei noastre din

Cluj, „Infrățirea” scrie, în primul său număr de după Paști, următoarele:

— O biserică în Mănăstur. Luni în 28 Maiu (sic!) a. c. s'a încheiat un contract între Status-ul Romano-catolic din Cluj și între Episcopia Ortodoxă a Vadului, Feleacului și Clujul (sic!), prin care Status-ul se obligă a ceda pe timp de 25 ani, parohiei ortodoxe (!) din Mănăstur biserica Calvaria, care pe vremuri a fost mănăstire catolică. Parochia din Mănăstur s'a angajat să îngrijască de cimitirul existent și să ridice un altar în biserică pentru eventualele servicii religioase catolice, cari ar avea loc. Predarea bisericii s'a făcut eri la orele 5.

Așa se prezintă — în haina sa „originală”, redată întocmai! — raportagiul „intelligentului” colaborator al organului guvernamental din capitala Ardealului asupra unui fapt petrecut în nemijlocită apropiere, adespre care celelalte gazete locale și cu deosebire cele ungurești aduc informații amănunțite și cât se poate de precise! După o reuniune foarte activă, eparhia Preasfințitului Ivan primește deci prin bunăvoința raportorului „analfabet” (cum l-a numit profesorul Borza) și o biserică, iar ca mâine o să ne trezim probabil — pentruce nu? —, că ne încorporează și pe p. protopop Dăianu, prezentându-l ca pe un vajnic anteluptător al ortodoxiei...

Dar lucrul acesta nu mai poate să meargă. Chestia cu Reuniunea mai va, dar aceasta mai nouă, este totuși prea lată. Și fiindcă glasul nostru nu poate pătrunde, se vede, până la înălțimea unde tronează dd. dela „Infrățirea”, am ruga chiar pe Preasfințitul Feleacului să binevoiască a interveni pentru ca eparhia pe care o conduce să nu mai fie terfelită în feliul acesta. Atribuindu-i mereu acțiuni de-ale bisericii noastre, lumea din Cluj, care cunoaște lucrurile, ar putea să creadă în fine, că aceasta se face pentru motivul că din viața bisericii ortodoxe presa nu poate să înregistreze nimica.

Or, noi credem că nu e cazul,

Un lucru supărător. Răsfoind numeri de Paști ai publicațiilor ce ne vin la redacție, cari toate au și articole ocazionale, amintind neapărat și pe „Cel ce a înviat din morți”, ne-a bătut la ochi feliul variat, în care se scrie numele Mântuitorului. Unii, cei mai mulți îl scriu *Hristos*, alții scriu consecvent *Christos* și iarăși alții au pur și simplu *Cristos*. Nu puține sunt gazetele, în cari numele Răscumpărătorului se scrie în două forme și am găsit o gazetă („Valea Jiului” din Petroșeni), care în acelaș număr și chiar pe aceeași pagină are toate trei formele de mai sus.

Or, lucrul acesta este cât se poate de supărător și ar fi timpul suprem să se adopte un singur fel de scriere pentru un nume, care în chip firesc revine mereu în coloanele tuturor publicațiilor ce se adresează creștinătății. Scriitorul acestor șire, care e de părere să se scrie *Hristos*, cum a preconizat Academia, s'a mai ocupat odată de această chestiune (în coloanele revistei „Cultura Creștină”) și dacă a găsit că ea trebuie pusă de nou, este, că de fapt nu se mai poate tolera anarhia ce stăpânește pe acest teren.

Ne-ar plăcea deci, dacă — poate chiar în legătură cu întreaga problemă ortografică noastră — chestiunea ar fi lansată de autoritățile competente în materie, fixând pentru totdeauna și pentru toată lumea felul cum este a se scrie măcar acest nume atât de scump tuturor sufletelor creștine.

Așa cum se face, este o rușine!

Pro memoria.

Înfruntea ultimului cercular, I. Preasfinția Sa mitropolitul Blajului apreciază activitatea regretatului prepozit Dr. Isidor Marcu, precum urmează:

Cu multă durere anunțăm Veneratul Cler arhiepiscopar, că Ilustrisimul și Reverendisimul pâr. Dr. Isidor Marcu, prelat papal, prepozit capitular și vicarul nostru general, a adormit în Domnul în ziua de 6 Aprilie c.

Prin moartea lui întâmplată după o boală de abia câteva zile, biserica română unită pierde una din figurile ei reprezentative, arhiepiscopul nostru un îndrumător încercat, Veneratul Capitul mitropolitan pe noul său prepozit, iar Noi pierdem pe vicarul Nostru general, care cu rar devotament și multă prudență a îndrumat, în lipsa Noastră, afacerile arhiepiscopiei. În toate oficiile bisericesti cari i-s-au încredințat după vremuri, pâr. Dr. Isidor Marcu, a înțeles că trebuie să facă din împlinirea datorințelor chestie de conștiință și cum conștiința lui de preot iubitor al altarului Domnului a fost totdeauna bine îngrijită, serviciile pe cari puterea lui de muncă le-a adus bisericii noastre sunt din cele mai însemnate. Dumnezeu va răsplăti de sigur ostenețele lui pentru cari din partea noastră nu putem să-i mai fim recunoscători decât prin rugăciunile, pe cari nu vom înceta să le înălțăm la tronul milelor dumnezeiești pentru odihna sufletului său.

Invităm deci Veneratul Cler arhiepiscopar să ne sprijinească în acest gând, cerșind dela Atotputernicul Dumnezeu să-i facă parte cu dreptii.

Spre realizare.

Ofertele clerului — Dania regală a pornit o nouă mișcare — Piatra fundamentală se va așeza la 3/15 Maiu.

Deși sinoadele de primăvară s'au ținut în cele mai multe protopopiate, din cauza sărbătorilor nu se cunoaște încă decât din foarte puține părți atitudinea clerului nostru față de „Institutul recunoștinței”. Ceeace se cunoaște este însă deosebit de mângâitor, întrucât aproape pretutindeni s'a decis o contribuție de câte cel puțin 2000 Lei, și aceasta neapărat de milionul de Lei. O contribuție de sigur foarte frumoasă, când te gândești că e vorba aici numai de preoții arhiepiscopiei de Blaj. Nici preoții eparhiilor sufragane nu vor rămânea însă nepăsători față de această mișcare, așa că partea clerului se va cifra probabil către un milion și jumătate.

De altă parte dania regală a trezit în cercurile cele mai largi un nou interes față de inițiativa I. Preasfinției Sale mitropolitului Vasile și — dacă se poate crede unor știri de gazetă („Dimineața”) — elevii cari din toate părțile țării vor alerga la Blaj pe ziua de 3/15 Maiu vor aduce și câte-o cărămidă pentru noul institut al acestui focar de lumină.

Pe atunci se plănuiește și așezarea pietrii fundamentale, un alt moment, de pe urma căruia mișcarea va prinde nouă putere, asigurând o realizare cât mai deplină a gândului inițial.

Iată aici și câteva din rezultatele ultime:

I

Oferta Preasfințitului dela Gherla.

Escelența Voastră,

Răspund cu drag la Apelul lansat de Escelența Voastră în interesul școlilor din Blaj. Din parte-mi ofer smeritul obol de Lei 20,000, care sumă o voi achita până la sfârșitul anului curent.

Dorind din inimă, ca nobilul gând să fie încununat de un succes cât mai strălucit, Vă rog să primiți călduroasele mele urări de bine pentru sf. sărbători ale învierii Dni și expresi-

unea adâncei mele venerațiuni, cu care sânt Escelenței Voastre Inalt Preasfințite

Gherla, la 18 Aprilie 1924

Umilit frate în Hristos

Episcop Iuliu Hossu.

II

Scurt și grăitor.

D. Octavian Pop, directorul regional C. R. din Arad scrie numai atât:

Trimit acum 2000 Lei, o sumă pe care voi da în toți anii, cât voi mai trăi. —

Și va da Dumnezeu să trăiască încă mulți ani

III

Alte oferte.

Dr. Ioan Colbazi, avocat, Alba Iulia . . . 500
 Dr. Ștefan Oniga, primpretor, Aiud . . . 500
 „Doina” inst. de cred. și ec. Câmpeni . . . 500
 Dr. Gheorghe Păcurar, medic, Sighet . . . 250
 Ludovic Vida, preot, Carăii-mari . . . 250
 Ioan Andrea, inginer, București . . . 250
 Atanasiu Bologa, profesor, Orăștie . . . 110
 Laurian Maior, funcționar, Târgu-Murăș . . . 100
 Vasile Filip, America . . . 100
 Emanoil Pop, primpretor, Band . . . 100
 Dr. Ioan Moldovan, medic-șef, Aiud . . . 100
 Emil Socaciu, viceprimar, Brașov (II ofertă) . . . 100
 Vasile Morariu, ofic. postal, Cluj . . . 100
 Virgil Scridon, funcționar de bancă, Cluj . . . 100
 Teofil Hossu, funcționar, Aiud . . . 100
 Dr. Camil Pop, primar, Baia mare . . . 100
 Alexiu Pocol, proprietar, Baia-mare . . . 100
 Dr. Nicolae Comșulea, avocat, Zărnești . . . 100
 Dr. Iuliu Morariu, avocat, Gherla . . . 100
 Dr. Ștefan Fabius, avocat, Cluj . . . 100
 Dr. Victor Ciurdar, avocat, Cluj . . . 100
 Dr. Valer Roman, avocat, Cluj . . . 100
 Valer Paveloni, preot, Boușarul inf. . . 100
 Romul Simu, secr. Asociațiunii, Sibiu . . . 100
 Ing. Flaviu Șuluțiu, Cluj . . . 100
 Dr. Ioan Roman, judecător, Ibașfalău . . . 100
 Augustin Frățilă, prof. Galați . . . 100
 Gheorghe Șerban, prof. Cluj . . . 100
 Iustin Poruțiu, prof. Cluj . . . 100
 Vasile Băcilă, șef. de gară, Teiuș . . . 100

□ □ Foia „Unirii” □ □

Mărunțișuri.

Citesc — adeseori —, prin reviste și gazete, lucruri foarte interesante, cari ar fi bine să le cunoască cititorii „Unirii”. Imi pun în gând, ca — măcar din când în când — să dau câte ceva din ele. Cred, că „mărunțișurile” vor putea face și ele ceva bine.

*

Les Amitiés Catholiques Françaises (Nr. 12 din Aprilie 1924) publică un articol despre studenții ruși din Franța datorit canonicului Beupin, secretarul general al societății cu acelaș nume. Aflăm, că studenții ruși — în marea lor majoritate ortodocși — sunt ajutați de societățile catolice, atât la Paris, cât și la Lille. Descendenții celor mai de seamă familii rusești, exilate de bună voie de teama prigo-nirilor, oameni învățați să trăiască în lux și belșug, supoartă cu tărie mizeriile străinătății, se poartă admirabil și sunt foarte silitori. — Cam altceva, decât ceea ce spunea d. Iorga despre studenții români.

În Lille este un seminar pentru Ruși uniți, pus sub protecția sfântului Vasile. El este încredințat Dominicanilor francezi, în ce privește educația, școala urmându-o la facultatea teologică a universității catolice. Acești tineri se vor întoarce — cu vremea — acasă și vor fi adevărați misionari pentru neamul lor, căruia biserica ortodoxă nu i-a putut fi de nici un folos.

*

Oameni, cari sunt gata să bage de vină la toate lucrurile, cari li-se par nouă și cari, mai ales, le impun sarcini, învinovătesc de „latinizare” pe cei ce răspândesc cuminecarea deasă și chiar zilnică. I. Christiani publică un articol în *La Croix* (12605) în care arată, cu citate, că sfântul Vasile cel mare scria unei doamne cu numele Caesaria: „E bună și utilă cuminecarea zilnică cu sfântul trup și sânge al lui Hristos”. Din aceeaș scrisoare apare cuminecarea de 4 ori la săptămână și chiar zilnică. — Oare ce ar putea scrie sfântul Vasile despre cuminecarea noastră?

*

Jean Guiraud (*La Croix* 12609) publică niște gânduri de Paști, în cari spune, că după jertfele, pe cari le-a adus Franța în războiu, pe tot dreptul se putea aștepta la o refacere mai grabnică și mai temeinică. Nu e însă așa, căci Franța întreagă nu și-a găsit pe Celce încălzia inimile ucenicilor pe drumul Emáusului, care să-i explice Scripturile și să-i arate minunile produse în indivizi și popoare prin primirea supranaturală a suferințelor și martiriului. Acest Mângâitor se găsește în persoana Papei, care a arătat, că e o sinamăgire numele de „partid de ordine”, căci numai Dumnezeu poate pune rânduială când lucrurile sunt atât de perturbate (Piu X. E supremi apostolatus). „Prudența acestor oameni e cea trupească, care e moartea sufletului și e cea mai puțin indicată pentru diminuarea relelor” (Leo XIII, *Sapientiae christianae*).

*

Poincaré a ținut câteva discursuri în campania electorală. La un banchet al Federa-

rației republicane (al cărui prezident e un excelent catolic: Isaac, fost ministru), a vorbit și despre soarta congregațiilor religioase, condiționând admiterea celor misionare și ospitaliere deia supunerea la legile statului. accentuat, că laicitatea învățământului trebuie susținută peste tot, afară de Alsăța și Lorena unde, prin urmare, se vor păstra școlile confesionale cu drept de publicitate. A atins foarte mișcat chestia natalității, pentru sporirea căreia trebuia să se ia măsuri eficace. — Cu altă ocazie, a accentuat necesitatea păcii religioase din lăuntru țării.

Cât n'ar putea, învăța politicienii noștri din citirea cu atențiune și bună intențiune discursurilor lui Poincaré?!

*

Citesc în o gazetă, că în ziua de Paști M. S. Regele nostru a asistat la liturghia solemnă dela catedrala Notre Dame „en bochrétien”, edificând cu pietatea sa. Nu a fost retras într'un colț, ci a ocupat loc de frunte înainte, și după liturghie s'a dus în sacristia unde a salutat pe cardinalul Dubois, și unde i-au fost prezentați auxiliarii cardinalului, precum și cei trei teologi ai noștri dela universitatea catolică din Paris.

De altfel, M. S. Regele Ferdinand nu lipsește nici când Duminica și în sărbători dela liturghia catolică, decât când afaceri foarte importante — recunoscute de Biserică — îl împiedică. În fiecare an, de sfintele Paști, se vedește și se cuminecă.

Iob.

Dr. Ioan Nicoară, prof. Cluj	1000
Theodor Turcu, Lugoj	1000
Virgil Cucuiu, prof. Alba-Iulia	1000
Eugen Mera, director, Alba-Iulia	1000
Andrei Rusu, învățător, Săcal	1000
Șogon Bucur, proprietar, Săcal	1000
Victor Mera, farmacist, Reghin	1000
Emanoil Marinovich, cassier, Reghin	1000
Ioan Popescu, primpretor, Reghin	1000
Theodor Lascu, polițai, Reghin	1000
Ionel Chibulcutean, pretor, Reghin	1000
Nicolae Țarină, profesor, Blaj	1000
Augustin Blăjan, Hidig	1000

Voci de presă

— În legătură cu dania regală pentru școlile noastre. —

I.

Sub titlul »Un gest regal și semnificarea lui«, d. deputat Gheorghe Popp — publică în numărul de Paști al »Gazetei Transilvaniei« un articol mai lung, din care reținem următoarele:

... Gestul regal are și o semnificare politică. Politica de statificare a școlilor confesionale, pornirea de centralizare și subordonare a tuturor instituțiilor de cultură sub voința ministrului din București, este una din crezurile fundamentale ale actualei guvernări. »Cultura nu poate veni decât dela centru, confesiunile, fie și românești, nu sânt vrednice de încrederea Statului român; ele sânt cuiburi de veiești primejdioase, separatiste sau poate chiar subversive. Ultima școală și ultimul dascăl român trebuie adus sub ascultarea ministrului din București și ceice sub Unguri ne-au deșteptat și ne-au salvat limba și cultura nu mai sânt decât niște simpli suspecți sau chiar trădători în România-mare«.

Această logică fenomenală și această politică de centralism strâmt și mărginit primește prin dania regală o palmă ce nu se poate atenua prin interpretări și sofisticării. Orice român va trage de-acuma încheierea că toată legenda »separatismului« și a »primejdiei« școalelor confesionale este o ficțiune*).

Politica anticonfesională și centralistă a guvernului, primește o desmintire virulentă și definitivă. *Regele însuși declară prin gestul său, că școlile din Blaj sânt aceea ce știm cu toții că sânt, o cetățuie a românismului și a ideii naționale și patriotice și că datoria supremă a guvernului, a tuturor guvernelor, este nu de a le distruge, ci de ale ajuta și desvolta pentru folosul țării și al neamului.*

II.

Tot în numărul de Paști a apărut în »Cultura Poporului« dela Cluj un articolas, intitulat »Pentru școlile din Blaj«, pe care am găsit că e potrivit să-l dăm aici în întregime.

Am anunțat și noi la vreme, că I. P. S. Sa Păr. Vasile Suci, mitropolitul român unit de Alba-Iulia și Făgăraș, într'o scrisoare îndreptată către toată suflarea românească a cerut obolul oamenilor de bine pentru școalele cele mari din Blaj.

Glasul I. P. S. Sale Păr. mitropolit a aflat adânc răsunset în toate inimile românești. Dela un capăt la altul al țării, toți românii cinstiți au înțeles, că școalele din Blaj sânt o mândrie a țării. De-aici s'a revărsat mai întâi lumina cunoștinții. Din aceste școale au ieșit marii bărbați ai neamului, cari au ridicat steagul desrobirii și au trezit un întreg popor la viața românească. *Dacă n'ar fi fost școalele din Blaj, cine știe, am fi ajuns vre-odată să vedem înfăptuit visul ce l-au visat moșii și părinții noștri!*

De-aceia oameni de toate stările grăbesc să dăruiască din mult-pușinul ce-l au pentru școalele din Blaj. *A dăruii pentru școalele*

din Blaj înseamnă a-și plăti o datorie față de lăcașurile sfinte, din cari a răsarit darul și binecuvântarea pentru întreg pământul românesc.

M. Sa, gloriosul nostru rege, Ferdinand I, vrând să dea pildă tuturor Românilor adevărați despre felul, cum trebuie să cinstească înaltele așezăminte de cultură românească din Blaj, a binevoit a dăruii suma de una sută mii de lei. Dania M. S. Regelui e un adevărat îndemn către toate inimile românești. Cele 100 mii de lei strigă către toți fiii țării: *Nu uitați de școalele din Blaj. Acestea sânt o comoară scumpă a țării întregi, care trebuie păstrată.*

Pilda M. S. Regelui a fost urmată și de miniștrii țării, cari au dăruit împreună 150 mii de lei. Și o urmează toți Românii, din toate provinciile românești. Pe dreptul. Lumina ce a isvorit din școalele Blajului nu s'a oprit la zidul Carpaților. Ea n'a cunoscut granițe, pentru-că a fost lumina culturii românești.

Dania M. S. Regelui umple de mândrie inima fiecărui român. E o neînchipuită mândrie a ști, că avem un rege, a cărui inimă întotdeauna bate pentru tot ce are neamul mai scump și mai drag.

Dreptaceea, îndemnul ce l-am dat odată, îl repetăm și acum. Cititorii gazetei noastre să-și socotească de datorie sfântă a-și aduce aminte de școalele din Blaj. Va fi o faptă bună, creștinească și românească!

Revistă bisericească.

Conferența episcopescă anunțată pe săptămâna trecută la Blaj în cauza școlară s'a amânat pe mai târziu, când Preasfințiii episcopi, ocupați acum cu alte afaceri, vor putea să participe în persoană.

În vederea apropiatelor alegeri parlamentare din Germania, Cardinalul Bertram din Breslau a adresat de curând credincioșilor săi o pastorală foarte importantă, în care precizând punctul de vedere bisericesc față de politică, le dă instrucțiunile cuvenite privitor la atitudinea ce trebuie să observe în alegeri. În sensul acestei pastorale voturile catolicilor nu pot fi date decât unor oameni, cari au dovedit prin fapte, că sânt cu trup cu suflet pentru interesele bisericii și ale școlii confesionale, cari țin la sfințenia căsătoriei și a familiei, și cari în viața socială și economică a statului sânt pentru un aranjament pașnic.

Pe la mijlocul lui Aprilie s'a ținut în Veneția, sub prezidiul patriarhului La Fontaine, un congres al culturii religioase. Din prilejul acesta sf. Părinte al Romei a adresat patriarhului o scrisoare, în care subliniază cu putere obligamentul clerului de a se îngriji de instrucția și educația religioasă a tinerimei, una din cele mai puternice arme ale bisericii.

Zilele acestea s'a făcut în prezența delegatului papal, Cardinalul Frühwirth, cu o solemnitate din cele mai alese, *consacrarea domului din Linz* (Austria), dedicat Imaculatei conceperii, la care s'a lucrat din 1862. Noul dom, care are 130 m. lungime, 60 m. lățime și un turn de 135 m. este una din minunile arhitectonice ale veacului trecut. Austria întreagă a participat, prin cei mai de seamă reprezentanți ai săi la inaugurarea acestui monument, care stă cu mândrie alături de magnicul dom St. Stefan din Viena.

Sub titlul »Violarea autonomiei bisericii ortodoxe«, deputatul Dr. Aurel Lazar arată într'un articol de gazetă ingerințele insolente ale

guvernului în alegerile congresuale ținute de curând în eparhiile ardelenale ale bisericii ortodoxe. — Ca și sub stăpânirea maghiară, când prin ingerințe similare a putut fi ales în fruntea bisericii un om de talia lui Mangra, faimosul statut șagunian se dovedește deci și sub stăpânirea națională o cetățuie care nu poate para loviturile, cari i-se dau din partea acelor cari n'au făcut biserica ortodoxă »dominantă«, decât pentruca ei să »domineze« printr'ansa.

Gazetele anunță, că consiliul bisericii ortodoxe din Polonia a decis să adopte, cu începere dela 22 Iunie, *calendarul gregorian.*

Știri mărunte.

Personale. P. V. Ordinariat arhiepiscopial a numit pe păr. Ioan V. Morariu de adm. parohial la Pintic (prot. Fărăgău).

Pentru școlile Blajului. Alături de atâtea alte manifestări de simpatie, făcute mai nou Blajului în legătură cu acțiunea pentru »Institutul recunoștinței«, aflăm acum cu multă plăcere, că ziarul »Neamul Nostru« din Carei-mari a deschis în coloanele sale în toată forma o listă de subscripție, invitând cititorii să sprijinească acțiunea mitropolitului nostru cu obolul lor. »Școalele din Blaj trebuie să intereseze — scrie »N. N.« — nu numai pe cei ce au învățat acolo, ci pe toți aceia cari simțesc românește, pentrucă școalele acelea trebuie să fie ale noastre ale tuturor... Nădăjduim deci, că oamenii cu dare de mână din părțile noastre nu vor mai rămânea surzi atunci când le cere ajutor cel mai vechiu și cel mai de seamă focar cultural românesc«.

Locale. Măine, Dumineca Tomii, va predica în catedrală Reverendul Alexandru Lupăneanu, profesor la liceul de fete.

— Încă înainte de a se fi terminat vacanța de Paști, elevii orheștriști s'au întors dela vetele părintești pentru a face deprinderile necesare pentru *serbările dela 3/15 Maiu.* Intrecerile de gimnastică obișnuite cu acest prilej vor aduce la Blaj și anul acesta un însemnat număr de elevi și eleve din toate părțile țării și alături de ei vor veni desigur — cași până acum — foarte mulți conducători ai vieții noastre publice, așa că serbările promit a fi și anul acesta la nivelul celor din anii trecuți. Din partea localnicilor, constituiți din bună vreme în fel de fel de comitete, se lucrează cu toată dragostea, așa că ceice vor veni la serbări să ne vadă, se vor întoarce desigur și de astădată cu cele mai bune impresii.

— Ca și în trecut, serviciile divine prescrite pentru *săptămâna patimilor și sf. Paști* s'au oficiat și anul acesta cu toată solemnitatea. I. Preasfinția Sa mitropolitul Vasile, deși suferind, a consacrat în Joia mare sf. mir și a făcut spălarea picioarelor, Vineri sara a pontificat la serviciul Prohodului, iar în ziua de Paști a pontificat la sf. liturghie, predicând despre misterul zilei.

Lucruri bune din Sibiu unit. [Atacurile necontentite, cărora este expusă biserica noastră din partea ortodoxismului intolerant, au trezit pe credincioșii noștri mireni în toate părțile la conștiința îndatoririlor, pe cari le au față de altarul căruia se închină. După manifestul celor din Târgu-Murăș, care a făcut atâtea sânge rău celorce erau p'aci să facă dintr'ansul obiect de interpelare în Corpurile legiuitoare ale țării, aflăm acum cu multă bucurie, că mireni noștri din Sibiu, nu înțeleg să rămână cu nimic în urma altora. Demnitatea, cu care generali de armată și alți funcționari foarte înalți au purtat mai nou (în Vinerea patimilor) icoana Mântuitorului prin piața cea mare a Sibiului, precum

* Toate sublinierile sânt ale noastre. N. R.

și asistența cu totul neobișnuită care a umplut de sf. Sărbători biserica atât de încăpătoare a călugărilor franciscani, pentru a asculta acolo cuvântul Blajului, sunt dovezi hotărâtoare, că dela acești credincioși biserica noastră poate să aștepte și alte manifestări de credință.

A murit Eleonora Duse, cea mai mare artistă a vremii. S'a stins la Pittsburg în America departe de pământul Italiei sale iubite, a cărei glorie a purtat-o în toate părțile lumii. În creațiile puține, dar de o putere nebănuită (ca bunăoară »Dama cu camelii«, »Gioconda«, »Strigoi« și altele cu preferință piese de ale lui D'Annunzio, cari le scria anume pentru dânsa), Eleonora Duse a știut să pună atâta viață, încât interpretările ei desfințau rampa, spectatorul primind emoția dramatică ca și când ar fi avut în față o cunoștință veche. Ea nu juca rolurile, ei le trăia în înțelesul adevărat al cuvântului. Și această viață nu era o viață de artificiu, ci de o natură care captiva pe toți dela prima vedere. Pe la anul 1900, teatrul român încă a putut-o saluta pe scenele sale, păstrându-i o amintire neștersă. Ea moare în plină activitate artistică, la vârsta de 65 ani. Guvernul italian a dispus ca trupul ei să fie adus acasă, unde i-se pregătesc cele mai strălucite funeralii naționale.

Colecția din 1919, a „Unirii“ se caută spre cumpărare din partea *Bibliotecii universității din Cluj*. Cei ce ar avea-o complet și ar fi dispuși a o vinde, să se adreseze redacției noastre, ori direct la numita Bibliotecă.

† **Păr. Andrei Bucur**, preotul nostru din Ghelintza (Treiscaune), s'a stins la 30 Aprilie c. în anul 55 al etății și 33 al preoției sale. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Petru Simtion**, proprietar de librărie în Sibiu, fratele poetei Elena Simtion (cunoscută sub numele de Elena din Ardeal), s'a stins repentin la 28 Aprilie c. în vârstă de 53 ani. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“.

„Renașterea“. Cluj. Apropos de constatările »binevoitoare« ce faceți pe marginea noului Șematism al arhidiecezei de Blaj, Vă rugăm să luați act, că cei 9 așezori și cei 19 (corect: 14) membrii la exactorat, n'au ca atare nici o remunerație deosebită și că între cei 74 profesori, câți ați găsit, aproape jumătate (34) sunt socotiți de câte 2 ori. Și cam tot așa stăm și cu cei 7 directori. — Altădată ar fi deci bine, să lucrați mai cu grijă.

„Libertatea“. Orăștie. Vă mulțumim foarte mult pentru grija ce ne purtați în chestia cu concordatul, dar Vă rugăm să cunoașteți, că »intâietatea« noastră din noua Constituție a țării n'a slăbit întru nimic legăturile de până atunci cu Roma papală. Biserica română unită face parte integrantă din biserica condusă de urmașul sfântului Petru și nici un fel de Constituție nu poate să o lipsească de această calitate. Iar cât privește chestiunea atât de imblătită a lipsei arhierilor noștri din catedrala ortodoxă dela Alba-Iulia cu ocazia încoronării, ar fi credem timpul suprem să luați și Dv. act, că încoronarea nu s'a făcut în catedrală, ci afară, și acolo au fost și arhierii bisericii noastre, dovedind în tot timpul serbărilor o atitudine despre care M. Sa Regele a ținut să constate, că a fost întru toate corectă și singura posibilă. — Faceți deci foarte rău, dacă pe atari chestiuni aduceți într'un organ popular însinuări atât de grave la adresa unei biserici românești.

Dr. B. Cluj. Aveți perfectă dreptate, când spuneti că un concluz impus, evident, dela centru, cum este rezoluția colegiilor preoțești din eparhia ortodoxă dela Dv. în cauza concordatului nu ar fi iertat-să cuprindă absurdități și inexactități atât de supărătoare. Dar vedeți concluzia, că »factorii competenți să ia dela ordinea zilei pentru totdeauna această chestiune inoportună intereselor superioare ale țării (sic!)« trebuia oarecum motivată și când omul nu găsește — cum e cazul aici — motive cuminți, recurge și la de celea mai proaste. Așa a fost aceasta totdeauna și așa va rămânea pe vecie, fiindcă scris este, că: Gegen din Dummheit kämpfen selbst die Götter umsonst.

Of. paroh. Vulean. Pe anul trecut achitat. În abon. anului curent ați plătit 70 Lei. — »Mângâierea creștinului« nu se găsește la librăria din Blaj.

P. Dej. Prețul inseratului este 70 Lei. Restul din suma trimisă a trecut în abonament. Mai aveți pe anul trecut restanță de 30 Lei.

M. Veștem. Banii trimiși i-am primit încă în 14. II. Abonamentul achitat până la finea anului. Nrii ceruți i-am trimis.

H. Satu mare. Din suma trimisă numai 20 Lei au trecut în abonamentul anului curent.

A. Gheorgheni. Achitat până în 30. VI. a. c.

CAUT

pentru 1 Iulie a. c. ori și mai curând un Român

Advocat stagiar

sau

Candidat de avocat

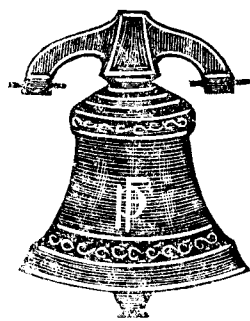
cu drept de pledare și la instanțele de apel
Târgu-Mureș, luna Maiu 1924.

Dr. Aurel Rusu
advocat-deputat.

(30) 1-?

CLOPOTE

Și obiecte bisericesti fără bani,

garantate
pentru 50 ani

găsiți numai la:
prima fabrică
de clopote din
România mare

Frații D. W. Popescu & Comp.

Strada Ioan Maiorescu Nr. 9.

BUCUREȘTI. (70) 26-52

„Unirea“

Nu-i iertat să lipsească de
pe masa nimănuî.

Abonamente se pot
face oricând!

CUM NE CURATIM SANGELE SI NE INTARIM TRUPUL

BROSURĂ F. INTERESANTĂ. NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ. GRATUIT CONTRA JUMEI DE 1 LEU PENTRU PORTUL CERETI LA FARMACIA VOREL DIN PIATRA-N

CUM NE VINDECAM DE REUMATISM SI GUTTA

BROSURĂ F. INTERESANTĂ. NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ. GRATUIT CONTRA JUMEI DE 1 LEU PENTRU PORTUL CERETI LA FARMACIA VOREL DIN PIATRA-N

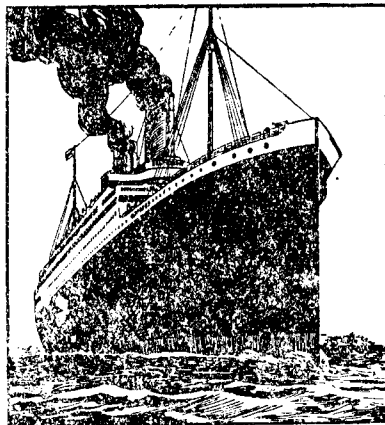
THE ROYAL MAIL LILE

FONDATA IN ANUL 1839.

Celea mai nouă și moderne vapoare cu trei și patru elici.

CANADA in AMERICA

Vaporul
„ORKA“
pleacă în
Halifax
Canada
din Cher-
bourg în 29
Aprilie
1924.

Vaporul
„Orduna“
pleacă în
Halifax
Canada
din Ham-
burg Cher-
bourg în 13
Mai 1924.

Călătorește comod și cu vapoare luxoase, rapide, cine merge în
*Brazilia, Argentina, Uruguay, Peru, Chile, Cuba, Africa
de sud și Apusană etc. etc.*

(81) 28-50

În fiecare săptămână pornesc vapoare din
*Hamburg, Southampton, Liverpool,
Cherbourg, La-Rochelle-Pa-Lice.*

Cereți deslușiri cu încredințare pentru viza pașapoartelor sau altor formalități dela
„Compania Tranzit“ București, Calea Griviței 153. Sucursala Timișoara, Hotel Coroana.
Bani trimiși din America, Canada și Argentina îi aveți în timp de 8 zile fără nici un onorar.